Motivatie aanpassing toegankelijkheid Raadhuisplein 1 te Franeker.

Algemeen:

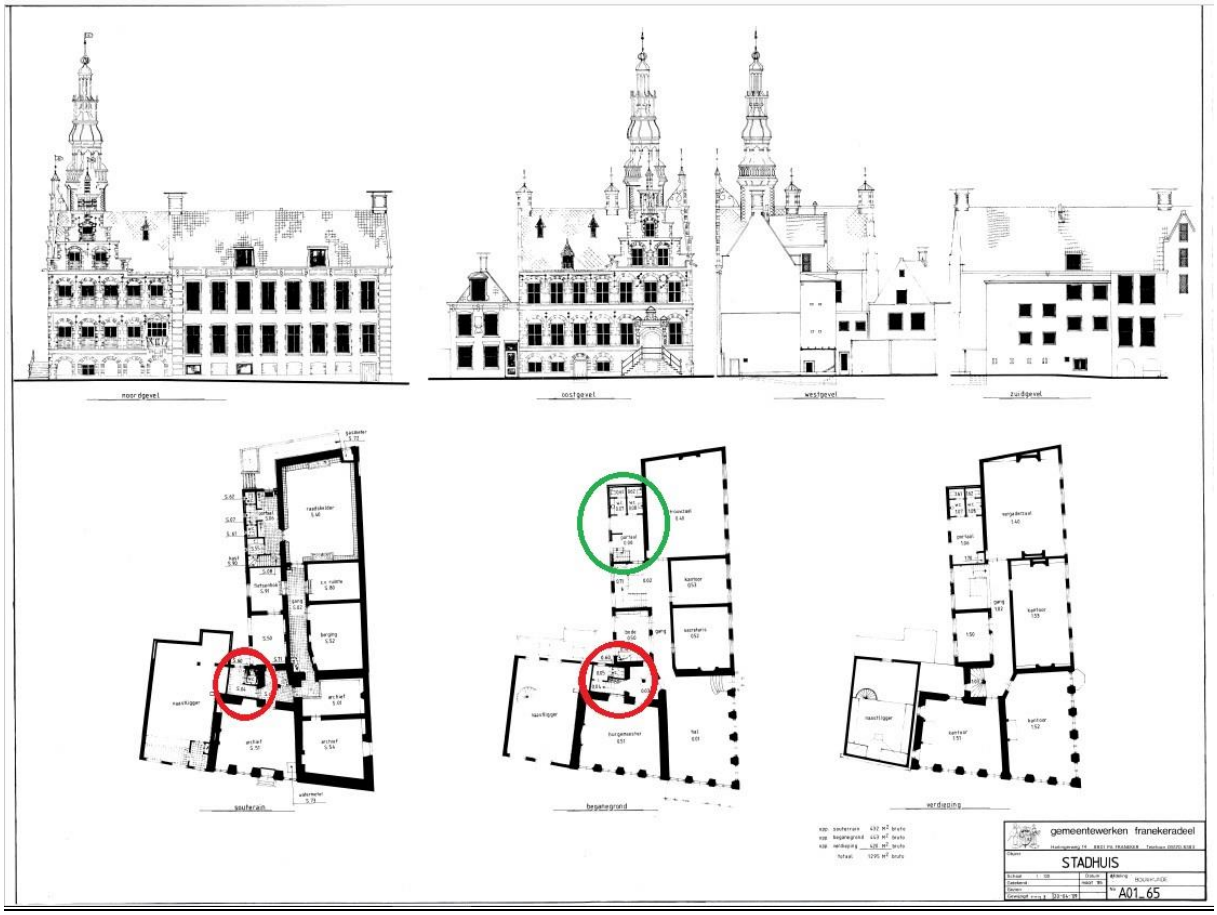
De aangevraagde monumentenvergunning betreft het aanpassen van de toegankelijkheid in het oude stadhuis ten behoeve van minder valide mensen en bezoekers met lichamelijke beperkingen. Het gaat om Rijksmonument (nummer 15724) Raadhuis, gelegen aan het Raadhuisplein 1 te Franeker.

Het ligt in de bedoeling om in de achter aanbouw (uit 1977) een lift te plaatsen. Ook zal een bestaande toiletgroep worden veranderd in een toiletgroep voor minder validen (Miva).

Verder zullen in het interieur enkele kleine aanpassingen worden aangebracht. Dit betreft hoofdzakelijk het opheffen van kleine niveauverschillen in de vloer.

In de volgende paragrafen zal de motivatie per onderdeel worden beschreven. Er is gekeken naar de monumentale waarde per onderdeel (gebaseerd op bouwhistorische waarden) en of hier een verstoring zal plaatsvinden. Ook zullen de alternatieven worden beschreven. Uiteindelijk wordt hierdoor de juiste keus gemotiveerd.

Op afbeelding 1 is de locatie van de lift aangegeven met een rode cirkel en de locatie van de MIVA in de groene cirkel.

Afbeelding 1. Overzichtstekening Stadhuis. In de rode cirkel is de liftlocatie. In de groene cirkel de MIVA locatie.

De lift

Er is gekozen voor het plaatsen van een **Aesylift A-5000** in de ruimte van de achteringang van het oude stadhuis. Deze ruimte is gerealiseerd in 1977 toen het naastliggende pand werd verbouwd (afdeling burgerzaken) en gekoppeld werd aan het oude stadhuis. Deze ingang met hal voldoet aan de maatvoering om de lift in het gebouw te integreren. De bouwhistorische waarden van deze uitbouw zijn indifferent en kennen geen monumentale waarde. Ter verduidelijking zijn een faseringsafbeelding (afbeelding 2) en een waarderingsafbeelding (afbeelding 3) in deze tekst opgenomen.

Door de lift in deze aanbouw te situeren blijven de gevels aan de achterzijde van het stadhuis zoals in de huidige verschijningsvorm gehandhaafd. Aan de binnenzijde hoeven alleen de toiletten, balklagen, vloeren en wandafwerkingen uit 1977 te worden verwijderd en afgevoerd. Hiermee komt ook de oude achtergevel van het stadhuis aan de binnenzijde van dit vertrek weer in het zicht. Dit is een meerwaarde voor de beleving van het oude stadhuis.

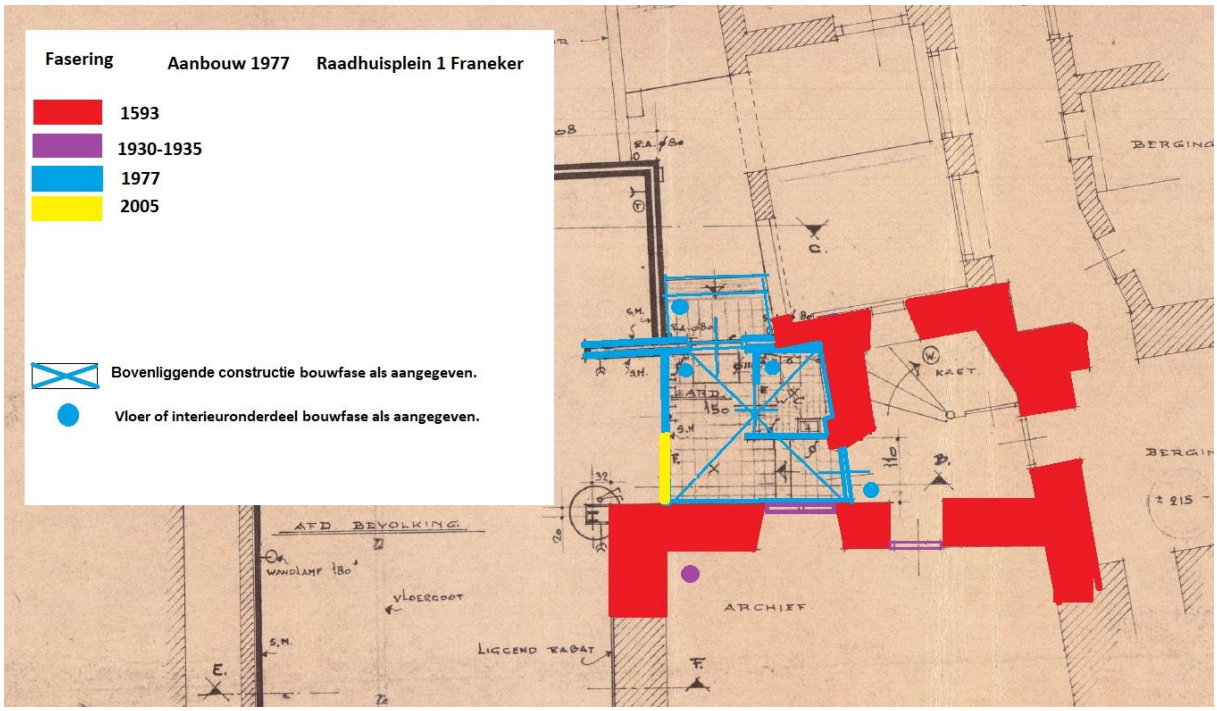
De begane grondvloer in deze aanbouw dateert uit 1977 en is gemaakt van stampbeton (dikte 120 mm). Om het lopen langs de lift niet te belemmeren wordt het niveauverschil in deze aanbouw verlaagd met 220 mm. Hierdoor vervallen de huidige twee treden naast de lift en die voor de achteringang. De liftvloer en de vloer van de hal komen dan op hetzelfde niveau als de huidige bestrating en de kolk bij de achtingang. Hierdoor hoeft het pad naar de achterdeur niet verhoogd te worden. Overigens hoeft voor de Aesylift geen liftput, dakopbouw, technische ruimte of extra bouwkundige voorzieningen te worden gecreëerd.

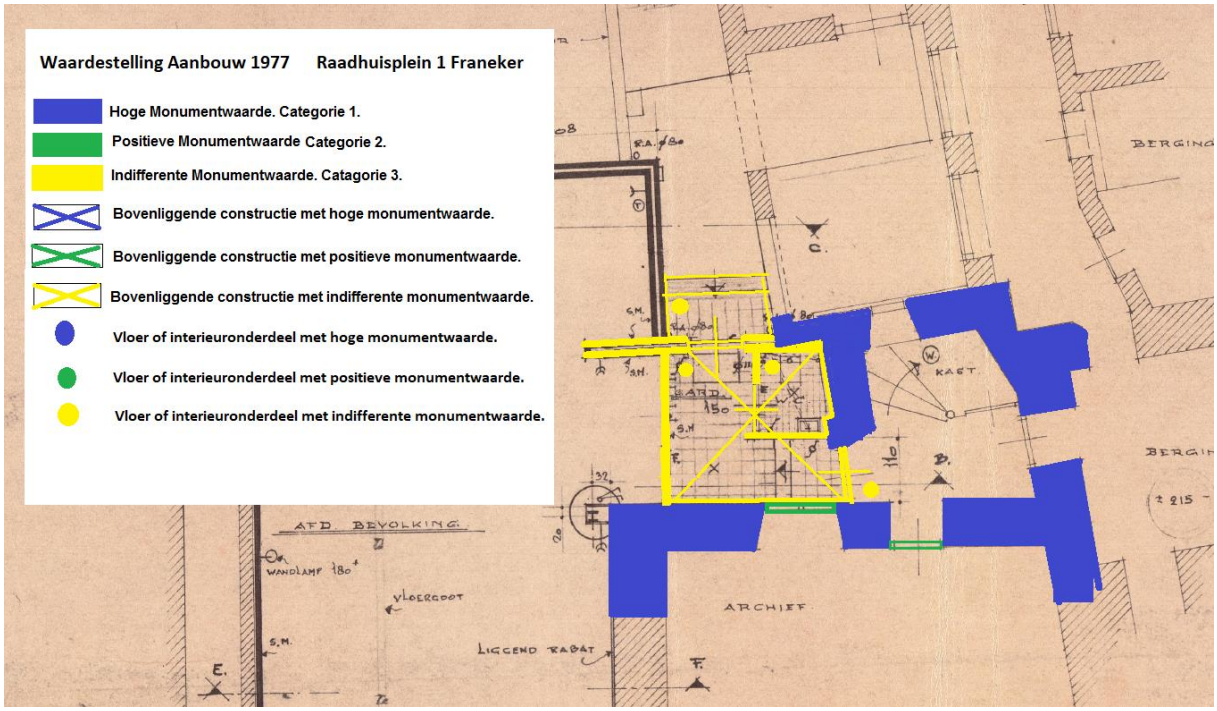
Aesylift A-5000

Grote voordelen bij het plaatsen van de lift in deze binnenruimte t.o.v. plaatsing buiten zijn:

1. De lift komt niet in steeg te staan die tevens vluchtweg is. (De tuin zou aangepast moeten worden bij een buitenlift)
2. De lift staat binnen. Dit betekend dat weersinvloeden geen rol spelen en dat de lift een langere levensduur en minder onderhoud nodig heeft.
3. Het aanzicht van de gevels van het stadhuis blijft overal gelijk (geen welstandsoverleg).
4. De lift is dichter bij de centrale hal waar alle gasten/bezoekers/familie samenkomen.
5. Geen opzichtige taferelen voor mindervaliden meer om binnen te komen.
6. Het oude metselwerk van de oorspronkelijke achtergevel en twee vensters komen weer in zicht aan de binnenzijde van het lift vertrek. Bij het in- en uitstappen van de lift komt men hier langs en wordt de authentieke beleving van het gebouw gestimuleerd.
7. De sinds 2005 buiten gebruik geraakte toiletten en de onhandig geplaatste traptreden vervallen en kunnen worden verwijderd. De ruimte wordt hierdoor beter benut.
8. De lift aan de binnenzijde is financieel aantrekkelijker omdat er geen rekening hoeft te worden gehouden met de weersinvloeden en waterdichte bouwdetails.
9. De fundering van de lift in een binnenruimte is minder ingrijpend dan van de buitenlift.
10. In het Museum Martena zijn identieke plateauliften aanwezig sinds 2005. Deze voldoen prima.

Afbeelding 2. Faseringoverzicht van de aanbouw uit 1977 van het stadhuis. De kleuren geven de periode of bouwfase aan waarin gebouwd / verbouwd / gewijzigd werd.

Afbeelding 3. De bouwhistorische waardestelling van de aanbouw uit 1977 van het stadhuis.

Foto 1. Pad naar de achteringang.

Foto 2. Pad gezien vanuit de achteringang.

Foto 3. De achteringang uit 1977. Een voor die tijd gebruikelijke glasdeur. De vloer en de twee treden met het bordes worden verlaagd tot het bestratingsniveau.

Foto 4. De achteringang uit 1977. Dit is de rechterzijde van het kozijn met de glasdeur. Hier is ruimte om de ingang breder te maken.

Foto 5. Het toilet en de binnenmuren uit 1977 bij de achteringang. Deze worden gesloopt.

Foto 6. De bovenzijde van het toilet uit 1977 bij de achteringang. Dit wordt gesloopt. Ook het plafond en bovenliggende vloer verdwijnen en hier zal een vide komen.

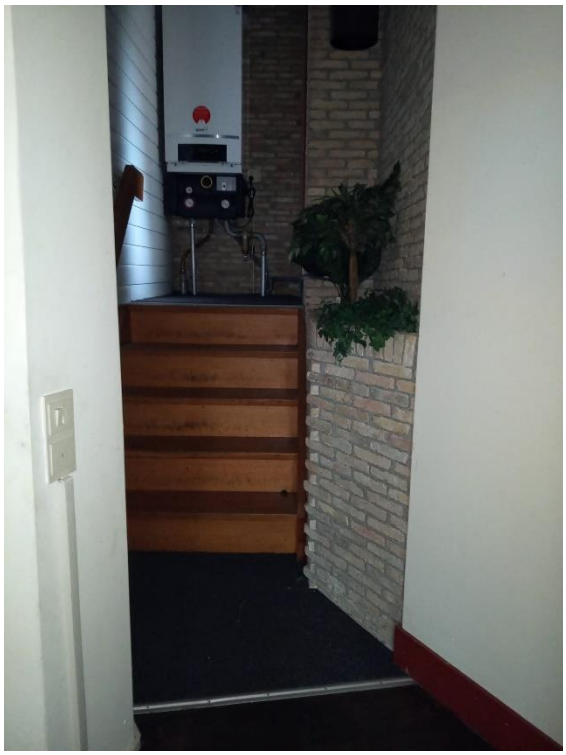

Foto 7. De opgang naar het toilet op de verdieping. Deze wordt gesloopt. Hier komt men met de lift boven en via het plateau bij de wenteltrap komt men in de centrale hal.

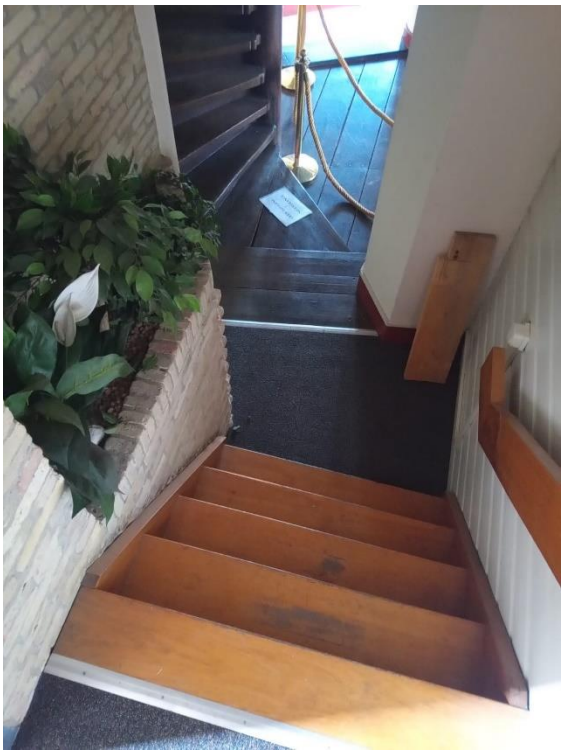

Foto 8. De opgang naar het toilet op de verdieping richting plateau/wenteltrap gezien. De trap op de voorgrond uit 1977 wordt gesloopt. Hier komt de lift op de beletage en via het plateau bij de wenteltrap in de centrale hal. Rechts wordt het witte rabat verwijderd en komt de oude achtergevel weer in zicht.

Plateau bij wenteltrap

Vlak naast de centrale hal bevindt zich een houten wenteltrap naar de verdieping. Op vloerniveau kan hier een reversibele verhoging (50 mm) worden aangebracht waardoor de drempels naar de burgemeesterskamer en naar de hal worden genivelleerd. Hier zal een schuin oplopende vloer worden aangebracht richting te realiseren aangrenzende liftruimte.
Dit vertrek kan reversibel worden aangepast zodat er geen historische onderdelen zullen verdwijnen. Echter zijn ook hier de bouwhistorische waarden discutabel vanwege de vele verbouwingen in het verleden. Zo is de wenteltrap al diverse malen “vermaakt”. Ook bij de laatste grote verbouwing in 1977 zijn er traptreden aangepast.
Het meest kwetsbare deel waar iets aan gedaan wordt is de doorgang in de gevel naar de liftruimte. Hier zal een strook van circa 10 cm van de authentieke buitenmuur worden afgeslepen om de doorgangsruimte breder te maken. Ook zal de opstap met circa 10 centimeter worden verlaagd om een goede interne helling te kunnen realiseren. Overigens zijn ook in dit metselwerk in het verleden verstoringen geweest. (Elektra leidingen zijn in gefreesd e.d.)
Het plateau naar de lift wordt als helling uitgevoerd met een plaat multiplex van 22 mm dikte. Deze helling begint bij de centrale paal van de wenteltrap en loopt tot de “buitenzijde” van de oude buitenmuur. Door de dikte van deze gevel (60 cm) mee te nemen in de helling kan een lengte van 1800 mm gehaald worden, wat voldoende is voor een helling van 1:12 (Bouwbesluitnorm)
(Alternatief is een lichtgewicht Magnesietvloer in deze ruimte te plaatsen. Dit is een mortelvloer op basis van houtvezels. Deze vloer is in elke vorm te maken waardoor de juiste helling naar twee richtingen kan worden gemodeleerd).
Deze vloeren kunnen reversibel op de bestaande oude houten vloer worden aangebracht.

Foto 9. Het plateau gezien uit de burgemeesterskamer. Dit plateau zit bij de wenteltrap. Hier komt men rechts in de centrale hal. De vloer wordt hier verhoogd tot drempelhoogte.

Foto 10. Het plateau gezien uit de centrale hal. Links de ingang naar de burgemeesterskamer. Rechts in beeld de wenteltrap.

Foto 11. De overgang van de toiletvoorziening uit 1977 naar het plateau bij de wenteltrap. Deze opstap wordt voorzien van een helling van multiplex met antislipafwerking. Hier zal het metselwerk circa 10 cm worden verlaagd om een goede hellingshoek te realiseren. Ook zal de brede traptrede verdwijnen om plaats te maken voor de helling.

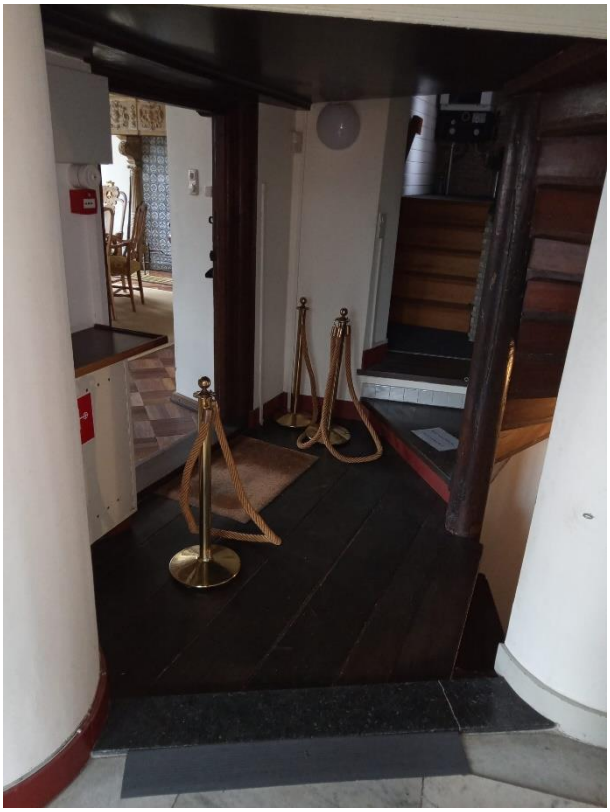

Foto 12. Overzichtsfoto van het plateau bij de wenteltrap. De foto is genomen vanuit de centrale hal.

Foto 13. Een detail van de opstap en de aanpassingen die nodig zijn. Links in beeld is de opstap naar het trapgedeelte met toilet uit 1977. Hier wordt circa 10 cm metselwerk verwijderd om een helling te realiseren. Op de foto is de helling met blauwe lijnen aangegeven. De brede trede die in 1977 is aangebracht wordt verwijderd. De helling die hiervoor in de plaats komt wordt zo aangebracht dat het “0” punt in de looplijn (1/3 van de trede) van de wenteltrap komt te liggen. Dit loopt het meest natuurlijk. Door de dikte van de muur links te benutten kan er een helling worden gerealiseerd met een lengte van 1800 mm. Hiermee voldoet de helling aan het bouwbesluit (hellingshoek 1:12)

Minder validen toilet

Op de begane grond komt naast de trouwzaal een mindervalide toilet / genderneutrale toiletgroep. Vanwege de indifferente monumentale waarde is dit gepland in een recent aanbouw uit 1981. Het interieur en het installatietechnische deel van de toiletgroep uit 1981 zal worden gesloopt en verwijderd. Hierdoor ontstaat de ruimte die kan worden herbestemd voor een mindervalide toilet met voldoende ruimte voor rolstoelgebruikers. Ook zal hierdoor een genderneutraal toilet worden gerealiseerd zodat personen zonder beperkingen ook gebruik kunnen maken van deze voorzieningen.

Hieronder is een detail van de bouwtekening uit 1981 te zien. Dit is de toiletgroep naast de trouwzaal. Ook zijn de faserings- en waardestellingtekeningen van dit deel in de tekst opgenomen (afbeelding 4 en 5 op blz 10).

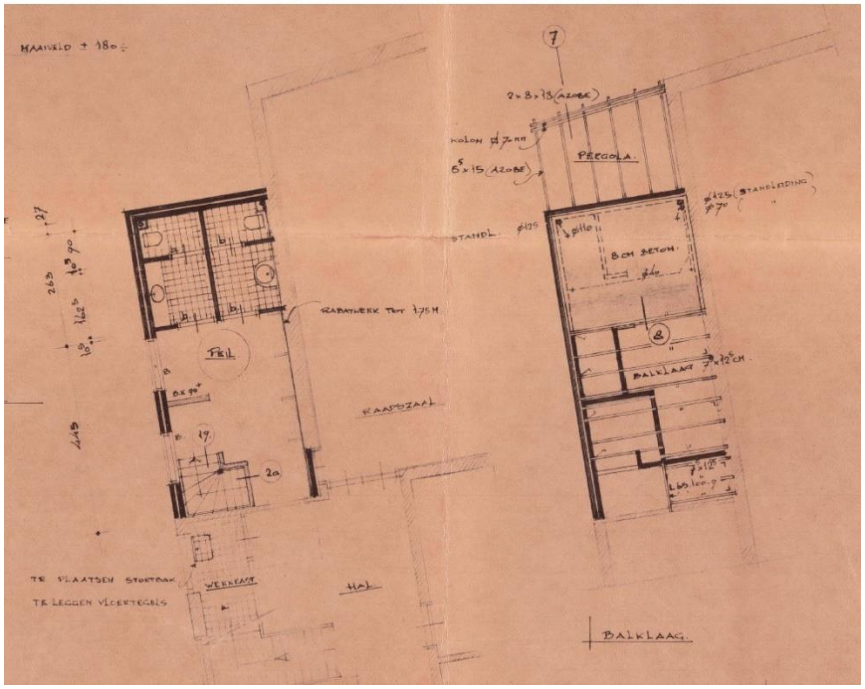
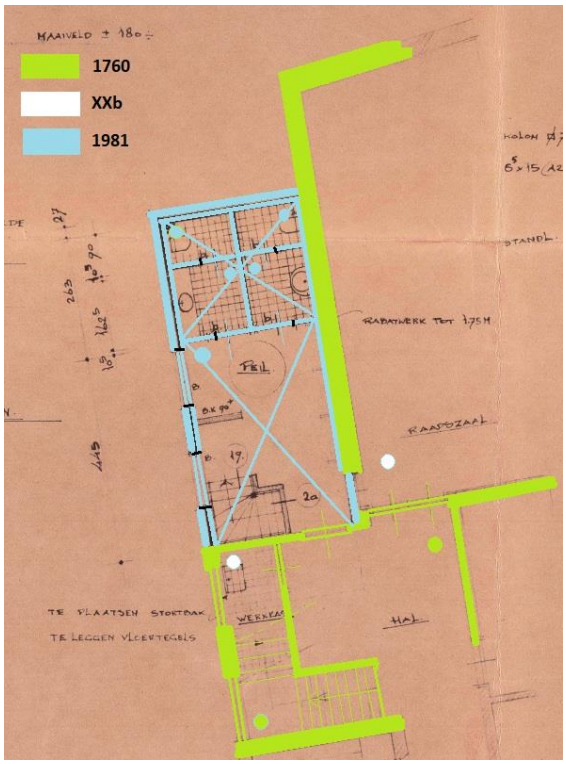

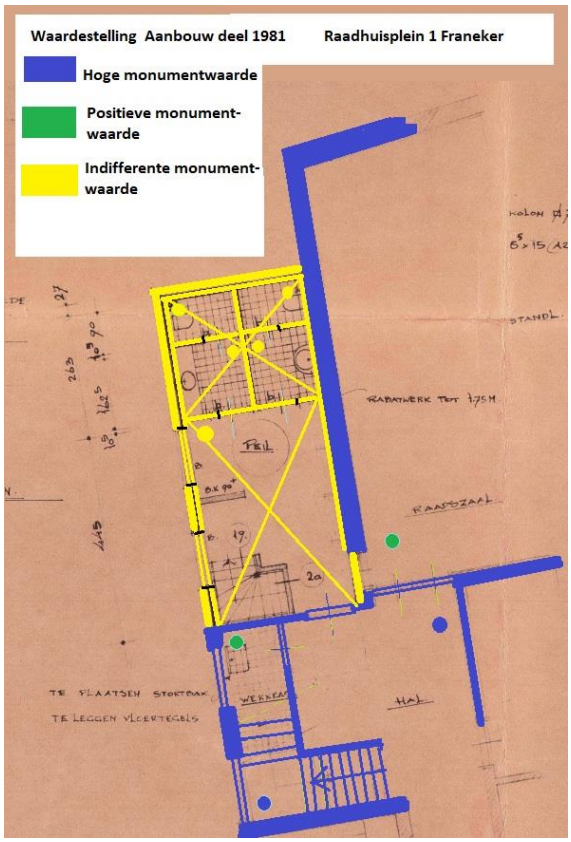
Foto 14. Detail van de bouwtekening van de verbouwing van 1981. Hier worden de binnenmuren en het sanitair verwijderd en wordt een genderneutrale Mindervalide toilet gerealiseerd.

Foto 15. Foto van de hal waar de mindervalide toiletgroep gerealiseerd gaat worden. De bestaande trapopgang blijft gehandhaafd.

Afbeelding 4. Faseringoverzicht van de aanbouw uit 1981 van het stadhuis. De kleuren geven de periode of bouwfase aan waarin gebouwd / verbouwd / gewijzigd werd.
Hier worden alleen de binnenmuren in het toiletgedeelte verwijderd en zullen de tegelafwerkingen verdwijnen.

Afbeelding 5. Waardestelling overzicht van de aanbouw uit 1981 van het stadhuis. De kleuren geven de bouwhistorische- of monumentwaarde aan.
Van deze aanbouw worden alleen de binnenmuren in het toiletgedeelte verwijderd en zullen de tegelafwerkingen verdwijnen. Deze hebben een indifferente monumentenwaarde.

Drempels binnendeuren

Bij een aantal binnendeuren is een te hoge natuurstenen drempel aanwezig. In enkele daarvan zijn gebruikssporen (slijtage) aanwezig die de moeite waard zijn te behouden. Zij vertellen het verhaal van de vele mensen die hier in het verleden hebben gelopen. De drempels kunnen worden verzonken tot het vloerniveau. Hiermee worden de gebruikssporen behouden en blijven voor de volgende generaties zichtbaar. Bij een enkele drempel kan een rubber oploophulp worden toegepast.

Foto 16. De drempel van de secretariskamer. Deze is al een aantal keren “vermaakt”.

Foto 17. De drempel van de voormalige stadswachten/ kantoorruimte. Oude gebruikssporen blijven gehandhaafd.

Foto 18. De drempel van de trouwzaal aan de gangzijde. Hier kan een rubber dorpelhulp worden toegepast.

Foto 19. De drempel van de trouwzaal in de trouwzaalzijde. Hier wordt de vloer naar de drempel toegewerkt waardoor er een helling ontstaat.

Foto 20. De drempel van de centrale hal naar de gardarobe/toiletgroep uit 1980. Deze drempel wordt verlaagd of voorzien van helling.

Foto's ter inspiratie

